

Pastoraat en gebed voor zieken in de gemeente

Pastoraal beleid rond ziekte in de Fonteinkerk

Fonteinkerk Haarlem, september 2007
ds. Jos Douma

Aanleiding

De directe aanleiding voor het schrijven van deze notitie wordt gevormd door de ernstige ziekte van onze zuster Coos Bezemer en de vraag of het niet mogelijk zou zijn dat zij naar Jacobus 5:13-16 'gebed en zalving' ontvangt. Een meer indirecte aanleiding wordt gevormd door de gedachte dat het goed is om als kerkenraad en gemeente op een meer doordachte manier pastoraal om te gaan met zieken in de gemeente. Deze notitie beschrijft de hoofdlijnen van het beleid. In andere nog te schrijven notities zullen de verschillende onderdelen nog verder uitgewerkt worden.

Huidige praktijk

De huidige praktijk bij ziekte in de gemeente is dat er door ambtsdragers en gemeenteleden bezoek wordt gebracht en dat de zieke een plaats krijgt in de voorbede in de eredienst van de gemeente. Dit gebeurt op verzoek van de zieke zelf, of op eigen initiatief (eventueel na overleg) van de predikant of een andere ambtsdrager. Ook blijkt in de praktijk dat iemand die ziek is via telefoontjes en ansichtkaarten veel aandacht krijgt. Verder wordt er in kleine groepen, het gebedsuur en in andere momenten van samenzijn voorbede gedaan. Daarnaast wordt er bij ziekte waar nodig ook veel praktische hulp geboden door gemeenteleden.

Naar een pastoraal beleid

Dat wat er al gebeurt is mooi en belangrijk! Daarin ligt ook het uitgangspunt voor een pastoraal beleid, waarin ook enkele nieuwe accenten gezet zullen worden. We vinden dit van belang omdat het voor de geestelijke verbondenheid in de gemeente heel goed is om werkelijk met elkaar mee te leven en mee te bidden in geval van ziekte, en omdat het belangrijk is om samen steeds meer afhankelijk te leren zijn van de genezende genade van onze God. De kerkenraad wil daaraan geestelijk leiding geven onder meer door deze notitie, waarin de aandacht wordt geconcentreerd op het gebed rond onze zieken.

Het centrum: de voorbede in de eredienst

Voor het pastorale beleid rond zieken vormt de ambtelijke voorbede in de eredienst van de gemeente het centrum. De samenkomst op zondag vormt de kern van het gemeenteleven. Van het gezamenlijke gebed om genade en genezing dat daar plaats vindt, mogen we veel verwachting hebben. Want onze God luistert graag naar het gebed van zijn kinderen. De kerkenraad wil daarom de gemeente graag stimuleren om voorbede in de eredienst aan te vragen voor zieken en andere mensen die moeite en zorg ervaren.

Rondom het centrum: gebed in kleinere kring

Rondom deze voorbede in de eredienst van de gemeente vindt er ook gebed voor de zieken plaats bij de gemeenteleden thuis, in de bijeenkomsten van kleine groepen en op andere momenten waarop gemeenteleden in verschillende

verbanden bij elkaar zijn. Ook binnen het maandelijks gebedsuur neemt het gebed voor de zieken een belangrijke plaats in. Verder wordt er in de rubriek 'Gemeenteleven' in het kerkblad aandacht gegeven aan de situatie van zieken in de gemeente en wordt de gemeente steeds opnieuw tot voorbede opgeroepen. Regelmatig worden daar ook de (ziekenhuis)adressen genoemd van de zieken om de gemeente te stimuleren ook via post mee te leven.

Intensivering vanuit het centrum: avondmaal, voorbedediensten, zalving

Vanuit het centrum van de voorbede in de eredienst van de gemeente zijn er nog drie vormen van liefdevolle pastorale aandacht voor zieken in de gemeente vanuit ons geloof ik de genezende kracht van Gods genade in Jezus Christus.

1. **Avondmaal aan huis.** Langdurig en/of ernstig zieken worden in de gelegenheid gesteld om thuis het avondmaal mee te vieren in aanwezigheid van een ambtsdrager en enkele gemeenteleden. Juist het Avondmaal bepaalt ons ook bij de breekbaarheid en kwetsbaarheid van ons leven: 'wij komen als zieken tot de Geneesheer'.
2. **Voorbedediensten.** Twee keer per jaar krijgt de zondagmiddagdienst van de gemeente het karakter van een voorbededienst, waarin aparte aandacht wordt geschonken aan zieken in de gemeente en aan voorbede voor de zieken, ook in bijvoorbeeld familiekring en kennissenkring van gemeenteleden. In de dienst wordt gezongen en gebeden en wordt een korte meditatieve preek gehouden rond het thema ziekte en genezing. Deze diensten worden ruim van tevoren aangekondigd, en gemeenteleden worden opgeroepen om van te voren aan te geven voor wie ze graag voorbede zouden willen laten doen. De voorbeden kunnen worden uitgesproken door de predikant, door ouderlingen en diakenen en door andere gemeenteleden.
3. **Gebed en zalving.** In geval van ernstige en/of langdurige ziekte is het mogelijk om aan de kerkenraad om 'gebed en zalving' naar Jakobus 5 te vragen. Dit verzoek moet uitgaan van de zieke en moet worden goedgekeurd door de kerkenraad. Aan het samenzijn (veelal bij de zieke thuis) waarin 'gebed en zalving' een plek krijgen, gaan enkele pastorale gesprekken met de betrokkene vooraf, waarin aan de orde komt welke motieven de zieke heeft, of er schuldbelijdenis nodig is en welke betekenis en verwachting er aan het moment van 'gebed en zalving' wordt gehecht (zie de notitie 'Gebed en zalving – handreiking').

De kerkenraad hoopt dat we, door het in de praktijk brengen van dit beleid, als gemeente mogen groeien in het zijn van een liefdevolle gemeenschap waarin zieken (en wij allemaal) mogen ervaren dat God onze Heelmeester is en dat Jezus Christus ons wil genezen naar ziel, geest en lichaam.